

Ráðgjafar- og greiningarstöð

Ráðsett stofnun með nýtt og
breytt hlutverk

Vorráðstefna 2022
Soffía Lárusdóttir

Ráðgjafar- og
greiningarstöð

Breytingar á lögum um Ráðgjafar- og greiningarstöð (RGR)

- Tóku gildi 1. janúar 2022.
- Hafði í för með sér nýtt og breytt hlutverki stofnunarinnar.
- Tengist lögum um:
  - Samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna.
  - Barna- og fjölskyldustofu.
  - Gæða- og eftirlitsstofnun velferðarmála.

Sjá umfjöllun á [Vorráðstefnu 2021](#)

Sambætting þjónustu í þágu farsældar barna - sambættingarlögin

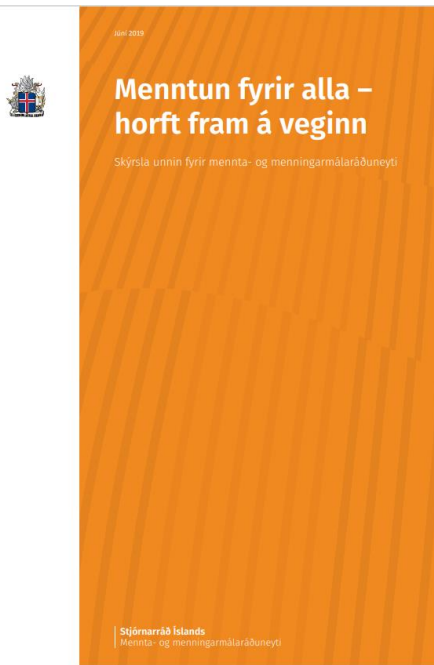
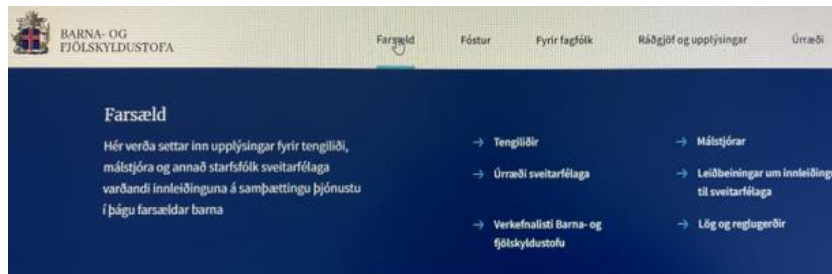

- Leggja grunn að umfangsmiklum breytingum í þágu barna.
- Afurð víðtæks samráðs sem hófst vorið 2018.
- Áhrif á alla helstu þjónustu við börn og fjölskyldur.
- Stigskipting þjónustu, fyrsta, annars og þriðja stigs.
- Sambætting þjónustu – tengiliðir, málstjórar og teymisvinna.
- Réttindi barna og foreldra.
- Stuðningur við þjónustuveitendur og eftirlit.
- Stefnumótun þvert á málefnasvið.
- Mælaborð um farsæld barna.
- Hagræn og fjárhagsleg áhrif.

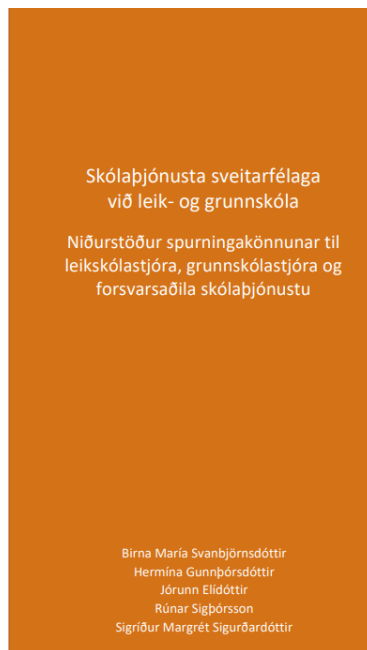
Sambætting þjónustu í þágu farsældar barna

- Þjónusta í nærsamfélagi gegnir lykilhlutverki.
  - Skólakerfið, félagsþjónustan og tómstundapjónusta.
  - Heilbrigðisþjónusta auk verkefna lögreglu.
- Barna- fjölskyldustofu er ætlað að vera miðlæg ráðgjafar- og þekkingarmiðstöð í málefnum barna.
- Öðrum stofnunum á vegum ríkisins er einnig ætlað hlutverk, t.d. Ráðgjafar- og greiningarstöð o.fl.
- Eftirlitið er í höndum Gæða- og eftirlitsstofnunar velferðarmála.

Háskólinn
á Akureyri
University
of Akureyri

Háskólinn
á Akureyri
University
of Akureyri

Þrjú þjónustustig

Einstaklingsbundinn og sérhæfðari stuðningur með það að markmiði að tryggja að farsæld barns verði ekki hættu búin.

3. stigs þjónusta

Einstaklingsbundinn og markvissari stuðningur með það að markmiði að tryggja farsæld barns.

2. stigs þjónusta

1. stigs þjónusta

Aðgengileg öllum börnum og foreldrum
Einstaklingsbundinn og snemmtækur stuðningur með það að markmiði að styðja við farsæld barns.

Grunnþjónusta

Hvað er nýtt?

- Nýtt nafn – Ráðgjafar- og greiningarstöð (RGR).
- Heimild til að setja reglur um
  - frumgreiningu
  - langtímaeftirfylgd
- Þátttaka í samþættingu þjónustunnar þegar stofnunin telst þjónustuveitandi.
- Samstarf við Barna- og fjölskyldustofu
  - þar sem þörf er á sérþekkingu á fötlun barna, íhutunarleiðum og stuðningsþörfum.

Hvað breyttist og hver er staðan?

- Greining – tilvísunum fjölgar
- Ráðgjöf – aukin eftirspurn
- Langtímaeftirfylgd – börnunum fjölgar
- Fræðsla – mikil ásókn
- Rannsóknir og þróun – vaxandi þörf
- SIS mat, staðlað mat á umfangi stuðningsparfa – ónýttir möguleikar

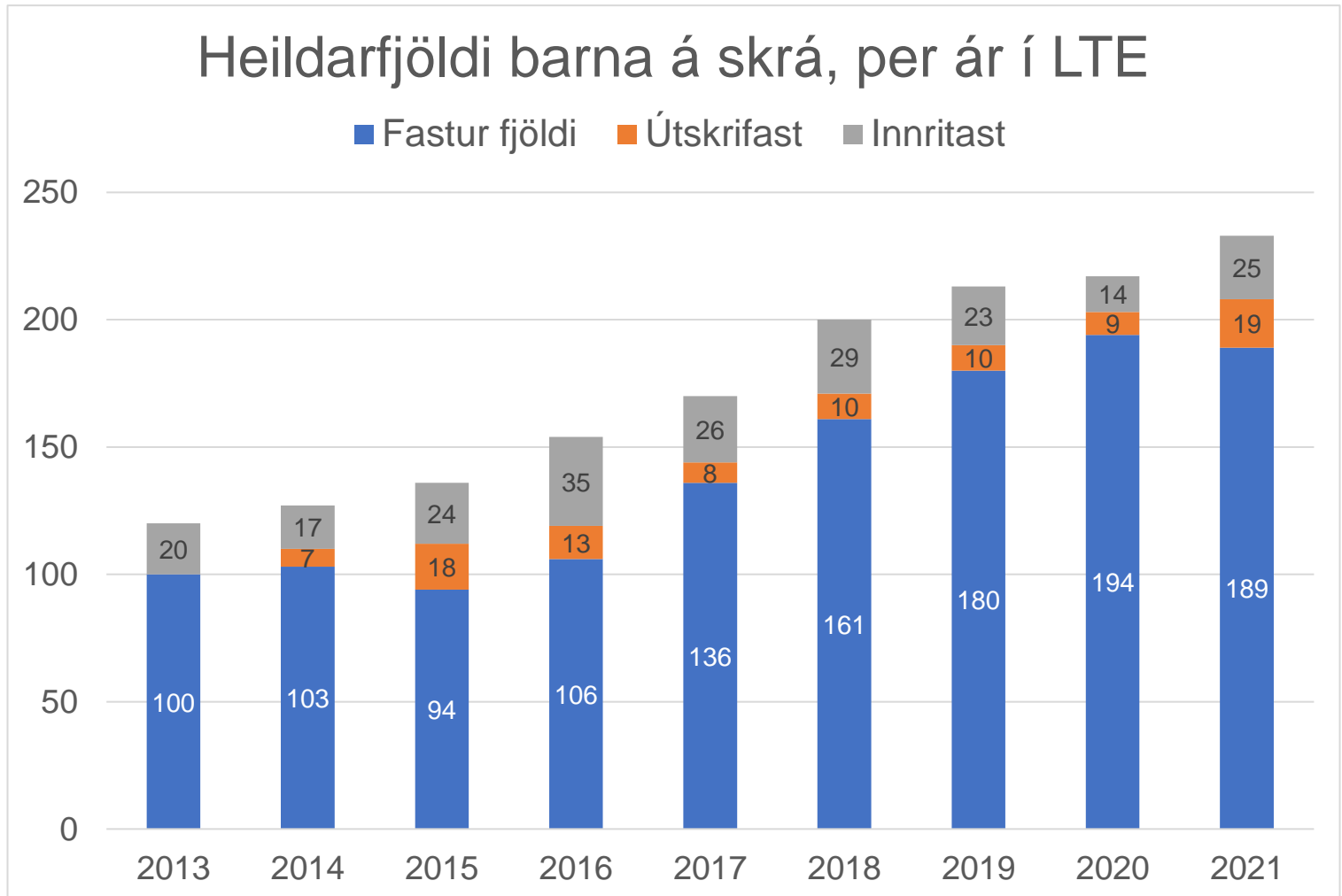

Skyldur gagnvart markhópi RGR skýrðar

- Gert er ráð fyrir að stofnunin þjónusti tvo hópa með mismunandi hætti:
  - Börn sem ástæða er til að greina hjá stofnuninni í kjölfar frumgreiningar.
Þjónustan er afmörkuð og tímabundin.
  - Börn með óvenjuflókna og/eða sjaldgæfa fötlun, þeim er veitt **Langtímaeftirfylgd og sérhæfð ráðgjöf að 18 ára aldri.**

Þróun þjónustu langtímaeftirfylgdar

Aukin áhersla á faglega ráðgjöf, stuðning og fræðslu

- Ábyrgð á eftirfylgd er hjá þjónustuveitendum.
  - Geta sótt faglegan stuðning og fræðslu til RGR.
- Ráðgjöf og eftirfylgd hefur verið vaxandi þáttur
  - Sérstaklega til leikskóla.
  - Þarf að efla enn frekar ekki síst til grunn- og framhaldsskóla, svo og félagsþjónustu.
  - Áhersla á að ráðgjöfin sé sérhæfð og byggji á gagnreyndum leiðum og aðferðum.
  - Menntun og þekking starfsfólks í nærumhverfi barnsins mikilvæg.
  - Tækifæri til að þróa ráðgjöfina í takt við samþættingarlögin.

Fræðsla og námskeið

- 2000 – 2500 manns sækja árlega námskeið og fræðslu:
  - Þjónustuveitendur.
  - Fjölskyldur.
  - Börn og ungmenni.
- Markmið:
  - Auka þekkingu og skilning.
  - Kenna sérhæfðar aðferðir og vinnubrögð.
  - Kenna aðferðir til skimunar og/eða greiningar.
  - Aðlögun námsumhverfis.
  - Efla sjálfsbjörg einstaklinga.
- Vefurinn – rgr.is er í enduskoðun
- Vorráðstefnan – fjölmennasti fræðsluviðburðurinn!

Smábarnateymi snemmtæk íhlutun

- Smábarnateymi þjónustar börn 0 – 2 ára og fjölskyldur þeirra.
  - Snemmtæk íhlutun og styrkja foreldrana í uppeldishlutverkinu
- Þróunarverkefni:
Skimun fyrir einkennum einhverfu í 18 mánaða skoðun.
Samstarfsverkefni RGR og Þróunarmiðstöðvar íslenskra heilsugæslu.
  - 2019 var 16 börnum vísað í smábarnateymið.
  - 2020 voru þau 33 (þar af 3 vegna einhverfueinkenna)
  - 2021 voru þau 36 (þar af 26 vegna einhverfueinkenna)
- Mikilvægt að koma á þjónustu sem fyrst fyrir börnin og fjölskylduna.

Rannsóknir – þróun - nýsköpun

- Rannsóknarsamstarf við HÍ og HR, LSH og ÍE.
- Masters- og doktorsnemar.
- Aðrar rannsóknir.
- Ýmis þróunarverkefni.
- Erlend samstarfsverkefni.
- Brýnt að þróa og efla þessa þjónustu enn frekar.

Hvert stefnir?

- Breytt lög og breyttar áherslu kalla á breytingar á starfsháttum Ráðgjafar- og greiningarstöðvar.
- Mótun stefnu fyrir starfsemina.
  - Leitað verður til hag- og samtarfsaðila
  - Aðgerðaráætlun unnin á grunni hennar.
- Stafræn þróun – ýmis ónýtt tækifæri.
- Endurskoða þarf fjárhagsgunn stofnunarinnar.
- Nýtt húsnæði.